

Niet geheel anoniem

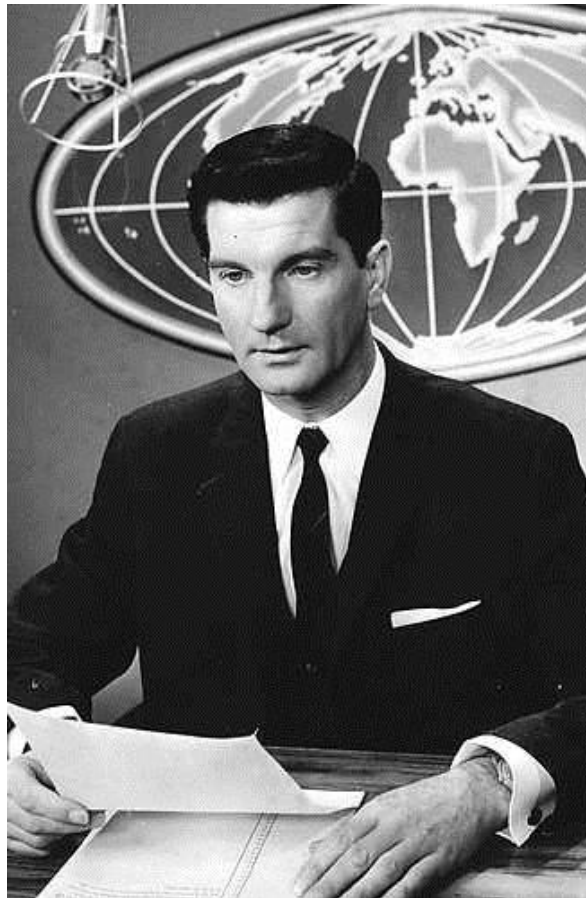
Heerlijk is de diverse reacties te lezen over de eerste editie van ons nieuwe tijdschrift 'Freewave Nostalgie'. Vele leeftijdsgenoten schreven zich helemaal thuis te voelen in het door ons gebrachte en zich verdiepten in de verhalen, alsof ze zich in hun eigen jeugd terug vonden. Het zal natuurlijk niet altijd in de jaren zestig zijn, dat we terugblikken, maar voor hen die de 65 in leeftijd voorbij zijn, hebben we dit keer een verhaal dat een aantal mensen in het spotlight zet, een halve eeuw nadat ze met regelmaat op de televisie waren te zien.

Vergeet niet dat we het over 1965 hebben en er dus geen bladen waren als 'Privé', 'Story', 'Weekend' of meer, waarin we wekelijks werden bijgepraat over de zowel positieve als negatieve ontwikkelingen betreffende de belangrijke personen uit de radio-televisie- en amusementswereld. Wel was er een tijdschrift dat zich richtte op de ontwikkeling van de gebeurtenissen op radio en televisie, onder de titel 'Goede Ontvangst'. In Nederland beschikten we op dat moment over slechts één televisienet, waarop een beperkt aantal uren per etmaal programma's werden uitgestraald. Daaronder bevond zich ondermeer het NTS Journaal. De nieuwslezers gingen in die tijd vrijwel anoniem door het leven en hun naam werd vrijwel nooit in beeld gebracht, waardoor directe herkenning bij vele kijkers achterwege bleef.

In deze tijd is het hoogstens een fotograaf die vanuit een vliegtuigje de prachtig mooie villa van een bekende Nederlander voor publicatie fotografeert maar binnen komen in het huis van dezelfde Nederlander is bijna niet meer voor te stellen. Maar in 1965 werden gewoon vijf personen, onder de noemer 'De vijf anonieme mannen van het NTS-Journaal' thuis opgezocht. Laten we eens kijken of er nog personen bij zijn die zich vast hebben gegrift in ons geheugen.

Als eerste werd de toen 38-jarige Jan Gerritsen voorgesteld, de toenmalige 'veteraan van het Journaal', tenminste dat vond hij zelf

daar hij al 5,5 jaar in dienst was van de NTS. Jan was afkomstig uit de Wereldomroep, waar hij in 1955 in dienst trad, en ten tijde van de publicatie nog vrijgezel was. Hij kleetde zich altijd vol smaak en zorg, hetgeen hij zichzelf verplicht stelde tegenover de kijkers. Betreffende de presentatie van het nieuws was hij van mening dat dit op een zodanige origineel mogelijk manier diende te worden gedaan.

Gerritsen ging, met een bepaalde regelmaat, met een stunt het scherm op. Zo verscheen hij op een bepaalde avond als presentator in beeld, gekleed in een vliegenierspak. Reden was dat hij iemand diende te interviewen, die met de luchtvaart te maken had. Hij was een gedreven persoon die ook tijdens zijn vrije dagen aanwezig kon zijn in de studio om een onderwerp voor latere uitzending voor te bereiden. Hoogtepunt vond ik persoonlijk zijn verslaggeving uit het verre Nieuw Guinea, waar hij in het najaar van 1962 twee maanden verbleef voor

het maken van reportages, uiteraard in het tijdperk van arme vormen van communicatie.

In 1973 kreeg Gerritsen een inzinking en verdween twee jaar van het scherm, waarna hij bij de NOS terugkeerde als nieuwslezer. Op dat moment was er tevens het begin van het toenmalige experiment voor duo-presentatie. Een jaar later zou hij de overstap maken naar het programma 'Van Gewest tot Gewest'. In 1995 overleed hij op 71-jarige leeftijd in Hilversum.

Ook Henk Teeuw was destijds 38 jaar en hij ging door het leven als de 'altijd donker kijkende nieuwslezer. Hij werd geportretteerd in een huisje gelegen aan een 'leuk laantje' in Naarden: 'Er staan alleen maar houten huisjes, die in diverse kleuren zijn geschilderd.' In 1965 was hij twee jaar werkzaam voor het NTS Journaal. Zijn omroep loopbaan ging via de Wereldomroep en de VARA, waarbij hij in beide gevallen verslaggever was, naar de VPRO. Bij deze laatste omroep hield hij zich vooral bezig met het maken van radiodocumentaires, die destijds vooral klankbeelden werden genoemd, waarbij duidelijk dient te worden gesteld dat de VPRO om prachtige klankbeelden bekend stond.

Het gegeven dat hij bij de NTS veel werkte op onregelmatige tijden, vooral liggend tussen vier uur in de middag en elf uur in de avond, was voor het gezin van Teeuw niet altijd even prettig. Zijn vrouw meldde in het artikel het lang niet altijd even leuk te vinden dat Henk op voornoemde uren niet thuis was. Hij was destijds al vader van twee kinderen, die beiden hun vader wel degelijk nodig hadden. Dochter Maroeska was 13 jaar, terwijl zoon Hans Peter destijds 8 jaar was. Hij had al het nodige meegekregen want hij wist het nodige over de toen gebruikte camera's te vertellen. Het gezin werd compleet met hond Sasja, die drie jaar eerder was komen aanlopen.

Op een bepaald moment, niet veel later, werd er binnen de NTS gedaan aan ideevorming om een aantal redelijk populaire programma's

samen te voegen in een totaal programma. De bundeling van programma's bestond uit NTS Sport, Panoramiek, Van Gewest tot Gewest, Signalering en Openbaar Kunstbezit. Voor, tussen en na de verschillende onderdelen kende het programma terugkerende rubrieken die per dag verschilden: weginformatie, agrarisch nieuws, een bespreking van de weekbladen, lucht- en ruimtevaart en een filmrubriek. Het programma ontstond door onvrede bij de NTS over de grote spreiding van actualiteitenprogramma's. Volgens de inmiddels tot eindredacteur benoemde Henk Teeuw wenste men met het programma met zijn zelf gemaakte stukjes zich vooral te richten op de rand-actualiteit en de echte nieuws en actualiteiten over te laten aan de daarvoor destijds bestemde programma's.

Het programma werd op verschillende dagen, op verschillende kanalen en verschillende tijden uitgezonden. Op maandagen tussen 19.00 uur en 19.30 uur was het te zien op Nederland 2. Op dinsdagen tussen 19.30 uur en 20.00 uur op Nederland 2. Woensdagen op Nederland 1 tussen 19.00 uur en 20.00 uur. Op donderdagen, vrijdagen en zaterdag op Nederland 2, tussen 19.00 uur en 19.30 uur. Op de zondagen werd het programma niet uitgezonden. Tot slot enkele namen van personen, die betrokken waren bij de presentatie: Joop van Zijl, Henk Terlingen, Ageeth Scherphuis en Netty Rosenfeld. Samengesteld door medewerkers van verschillende omroepen.

Derde in de rij was Frits van Rhoon, die op moment van publicatie in 1965, 42 jaar was. Vier jaar daarvoor, afkomstig uit de dagbladpers, was hij in dienst getreden van de NTS. In 1939 begon hij zijn schrijvende carrière als journalist bij 'Het Vaderland', waarna hij vijf jaar lang op het eiland Curaçao bij het dagblad 'Nieuws en Beursberichten' werkte. Vervolgens trad hij in dienst van de Nederlandse service van de Canadese staatsomroep, waar hij negen jaar lang verbleef en daarnaast ondermeer correspondent voor de AVRO was. Nederland bleef echter trekken en hij kwam terug naar ons land om in dienst te treden van de NTS. Naast het Journaal kreeg hij al vrij snel een snoepreisje aangeboden toen hij, samen met

NTS Journaal eindredacteur Roel Rensen, verslag mocht doen van de reis van Koningin Juliana en Prins Bernhard aan Iran en Thailand.

Opmerkelijk was dat de drie zoons van Frits van Rhooen bij de terugkeer van vader in Nederland - ze gingen wonen in Buitenveldert - geen woord Nederlands spraken. De oudste twee, Frits en Peter, waren op Curaçao geboren terwijl de toen 10-jarige Ronny Canadees van geboorte was. Eind 1965 trad hij uit dienst bij de NTS en wat er daarna met hem gebeurde is helaas niet te achterhalen.

Een meer aansprekende naam is die van Pim Reijntjes, destijds ook 42 jaar en vooral in beeld kwam hij lang en stevig gebouwd over. Pim woonde met zijn gezin in Hilversum. Hij was eind 1964 in dienst getreden als nieuwslezer en redacteur en vond de overstap naar de televisie een geweldige beslissing omdat hij weer van alles opnieuw diende te beleven en het geheel anders was dan bij de radio, waar hij voorheen werkte, namelijk bij de Wereldomroep. Reijntjes en zijn vrouw hadden in 1965 drie kinderen.

Maar over Pim Reijntjes is er veel meer te vertellen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij actief in het verzet en was het de bedoeling dat hij in 1943 als Engelandvaarder, vanuit de haven van IJmuiden de overstap zou gaan maken naar Engeland. Er was echter verraad in het spel en dus werd hij opgepakt. Vervolgens zag hij de gevangnissen van Scheveningen, Amersfoort, kamp Vught en de kampen Natweiler en Dachau van binnen. Na de bevrijding begon hij zijn radiolooptocht bij Radio Herrijzend Nederland en werd hij op een bepaald moment gedetacheerd als omroeper bij Radio Batavia. Twee

jaar later keerde hij terug in ons land en ging hij aan de slag bij Radio Nederland Wereldomroep.

Bij het NTS Journaal bleef hij tot eind 1968 in beeld om vervolgens redacteur-verslaggever te worden bij de Dienst Televisie Programma's NTS. In 1983 ging Reijntjes op pensioen. In 1993 was hij een van de initiatiefnemers voor het oprichten van een Dachau monument en was hij tevens de eerste voorzitter van een Stichting Nationaal Dachau Monument, dat uiteindelijk geplaatst werd bij de Bosbaan in Amsterdam.

Tenslotte, de meest bekende van het vijftal. In 1965 was hij 29 jaar jong en de benjamin van het gezelschap. Na het doorlopen van het gymnasium en het volgen van de universitaire opleiding rechten doctoraal 1 ging hij als werkstudent aan de slag. Als journalist begon hij zijn loopbaan bij de Wereldomroep Nederland en ging daarna als freelancer werken bij de omroepen in Hilversum. Zo werkte hij als presentator voor het actualiteitenprogramma 'Memo' van de NCRV televisie. In 1962 stapte hij over naar het NTS Journaal.

In eerste instantie werd hij ingezet als verslaggever van modeshows en tentoonstellingen om later presentator van het Journaal te worden. Hij was klein van stuk en vaak werd gesuggereerd dat hij op een veelvoud van kussens zat om goed in beeld te komen. Weer andere landgenoten vonden hem een zwartkijker, omdat er vrijwel nooit een glimlach af kon van het gezicht van Fred Emmer. In werkelijkheid was het een aardige en vriendelijke man. In 1970 deed hij een stap terug om als hoofd public relations in dienst te treden van een Amerikaans reclamebureau. Binnen een jaar verscheen hij echter weer op de televisie, andermaal in het Journaal, toen onder de naam NOS Journaal.

Jarenlang zou hij vervolgens het gezicht van het Journaal zijn totdat hij in 1985 overstapte naar een nieuw project, Europa TV - dat programma's zou gaan maken voor meerdere Europese landen. In een interview met Maarten Slagboom zei Emmer hierover het volgende:

"Ik ben op de vermeende sneltrein van Europa-TV gesprongen. Werd door de NOS gedetacheerd. Het leek mij de juiste vernieuwing in mijn werkend leven, het sprak mij heel erg aan. We zouden een Europees journaal gaan maken: Engelsen, Duitsers, Portugezen en Nederlanders. Als de beelden werden uitgezonden, werd vanuit verschillende cabines in de diverse talen commentaar toegevoegd. Iedere nationaliteit schreef zijn eigen tekst. Ik 'leidde' de Nederlandse afdeling. Het nieuwsprogramma is nooit van de grond gekomen. Dat betreurde ik zeer; ik had me er me veel enthousiasme in willen storten. Ik heb me een jaar lang bezig gehouden met documentaires, die op dezelfde manier tot stand kwamen."

Echter mislukte dit project en vervolgens probeerde de hoofdredacteur van het NOS Journaal Fred Emmer, na terugkomst, hem het vaste gezicht van het destijds nieuwe '7 uur Journaal' te laten zijn, wat uiteindelijk niet lukte. Emmer bleef tot medio 1987 bij de NOS in dienst om vervolgens free lance te gaan werken voor RTL5 en de VPRO. Bij deze laatste omroep vertrok hij twee jaar later, teleurgesteld over het amateurisme van de jonge makers van het programma 'Waskracht', waarin Emmer participeerde.

Na zijn omroeptijd heeft Fred Emmer zich ondermeer bezig gehouden met het schrijven van een aantal columns in Playboy als wel het publiceren van erotisch getinte boeken. De naam 'Emmer' is trouwens vast verbonden aan het Journaal daar de muziektrailers zijn gecomponeerd door zijn zoon Stephen.

@ Hans Knot 2014